

Voorterrein – Drie varianten

Op de Algemene Ledenvergadering van November 2017 is een groep gevormd die zou nadenken over de herinrichting van het voorterrein van Klein Dantzig. Die groep is in het leven geroepen vanwege de voorgenomen kap van de populieren, het jaren geleden genomen besluit om het aantal vaste gebouwen op Klein Dantzig terug te brengen tot winkel en clubhuis in verband met de staat en de onderhoudskosten. Daarnaast maken de gammele staat van de opstallen van de Boshoeck en natuurlijk het stippentraject van natuurlijk tuinieren dat het traject nu in een stroomversnelling gekomen is.

Het 'plangebied' van de groep is begrensd en gaat niet over het hele park. We hebben ons plangebied beperkt tot: de ingang van de Kamerlingh Onneslaan aan de Noordkant, de buitengrens van de Boshoeck aan de Oostkant, De grens van tuin 4 en het clubgebouw aan de Westkant, en aan de Zuidkant de grenzen van de tuinen 7 en 8 (laantje Reigersburg), de Middensloot, en de Noordgrens van tuin 96, 97 en 98.

We hebben onszelf de opdracht gegeven om met een open blik diverse varianten te ontwikkelen voor dit terrein en we hebben er drie in schetsvorm uitgewerkt: een behoudende, die zoveel mogelijk aansluit op de huidige functies en gebruik, een vernieuwende, met meer ruimte voor natuur en milieu en een revolutionaire, waarin we bijzondere en vernieuwende ideeën verzameld hebben. We leggen dit aan de ledenvergadering voor om de mening van de leden te peilen. Een volgende groep zal dan de varianten verder uitwerken, waarna in de winterbijeenkomst besluitvorming plaatsvindt.

De werkgroep Natuurlijk Tuinieren en de Tuincommissie maakten geen deel uit van de werkgroep, maar we zijn wel in overleg geweest met beide groepen, en onze samenstelling maakt dat we diverse groepen informeel vertegenwoordigden. De samenstelling van de werkgroep is als volgt: Yvonne Kleber, (ex-voorzitter bestuur, lid taxatiecommissie), Harro Van Weert (begeleider algemeen werk, ex-tuincommissie, lid kapcommissie, aanspreekpunt voor beheerder park Frankendael), Peter Heijink, (lid bouwcommissie) en Tanja IJzer (ex-tuincommissie, lid bomencommissie, vertegenwoordiger bij de Amsterdamse Bond van Volkstuinders).

Ons voorstel bestaat uit diverse stukken:

- Een voorstel voor drie varianten (dit stuk)
- De algemene uitgangspunten, waarin we uitgangspunten en voorwaarden (bestemmingsplan, herplant) uitwerken die in alle varianten terugkomen

Vier informatieve bijlagen:

1. Bijlage 1 – Checklist gebouwbewonende soorten. Een informatief stuk (van de omgevingsdienst Zuid Oost Brabant) waarin aangegeven wordt op welke soorten je moet letten bij sloop van gebouwen
2. Bijlage 2 – Natuur in en om Klein Dantzig. Een informatief stuk waarin we geïnventariseerd hebben welke speciale of beschermde soorten in en om Klein Dantzig voorkomen, en hoe we die kunnen faciliteren.
3. Bijlage 3 – Bomen geschikt voor herplanting. Een informatief stuk met een lijst van bomen die in principe in aanmerking komen voor ons type bodem, met nadere bijzonderheden.
4. Bijlage 4 – Moeras met natuurvriendelijke oever. Een informatief stuk over hoe we het moeras kunnen laten aansluiten bij de waterloop van de Watergraafsmeerpolder en zo het waterbergend vermogen te vergroten.

We presenteren aan de ledenvergadering van Klein Dantzig drie varianten die op een paar essentiële punten van elkaar verschillen. We werken de varianten hieronder verder uit:

1. **De behoudende variant.** We houden de bestaande functies en indeling zoveel mogelijk in stand. Er is weinig verschil met de huidige situatie, de hoeveelheid werk voor de herinrichting is relatief beperkt, en de mogelijkheid het terrein natuurlijker en naar onze wensen te herinrichten ook
2. **De vernieuwende variant.** In deze variant kiezen we voor een sterke nadruk op natuur en milieu. Het grootste verschil met de huidige situatie is een groener park, met minder grind, en meer ruimte voor een natuurlijker herinrichting. In deze variant sluiten we aan bij het bestemmingsplan van onze buurt (Don Bosco en Frankendael) en de Provinciale Structuurvisie 2040, waarin door Park Frankendael een ecolint loopt en het deel uitmaakt van de zogenaamde Hoofdgroenstructuur. De hoeveelheid werk voor de herinrichting is groter dan in de eerste variant. De hoeveelheid onderhoud (algemeen werk) moet nog uitgewerkt worden in de volgende fase
3. **De revolutionaire variant.** We bouwen voort op de vernieuwende variant, en we voegen daar een maatschappelijke functie aan toe, met het oog op de toekomst. We zien dat diverse andere volkstuinparken in Amsterdam in hun voortbestaan bedreigd worden (of ze nu het 'stippenkeurmerk' hebben of niet) door de oprukkende en verdichtende stad. Door de buurt nadrukkelijk te betrekken bij het park, en het park een grotere publieksfunctie te geven, denken we meer kans te hebben om langer te blijven bestaan.

Variant 1 - behoudend

In de behoudende variant houden we de bestaande functies en indeling zo veel mogelijk in stand. De entree (richting clubhuis, richting winkel) laten we ongemoeid: de vorm van de perken, het insectenmonument en het grind blijft in huidige vorm en omvang bestaan.

Het betekent dat het vrachtverkeer dat nodig is voor het leveren van tuinmaterialen (grond, zand, mest) en het omzetten van de composthopen, toegang moet blijven houden. Ofwel: richting Boshoeke het grind in de huidige omvang behouden, en in de Boshoeke ruimte vrijhouden voor rijplaten en het keren van de grijper van het stadsdeel die de compost omzet. We stellen voor de opslag van tuinmaterialen naar achter de winkel te verplaatsen. Dat vraagt een ruimte van de lengte van de winkel + opslag (pakweg tien meter) bij 4 meter.

Omdat voor het herplaatsen van de werkplaats op een andere plaats dan de huidige een bestemmingsplanwijziging nodig is, komen in deze variant de werkplaatsen in kleinere vorm op de huidige plaats terug (in een loods, container of andere vorm).

Omdat Boshoeke, winkel, grind en werkplaats een (min of meer) vaste plek hebben, is er naast de opslag maar beperkt plaats voor een meer natuurlijker invulling: alleen het stukje dat begrensd wordt door de opslag van de winkel aan de westkant, tuin 96 aan de zuidkant, de werkplaats aan de oostkant en het grind richting boshoeke aan de noordkant – het 'middenstuk' (naar schatting zo'n zestig vierkante meter. Daarnaast komt er wat ruimte op de Boshoeke vrij door hem wat doelmatiger in te richten. Dat is geen publieke ruimte.

Variant 2 – vernieuwend met meer ruimte voor natuur

In deze variant kiezen we voor een sterke nadruk op natuur en milieu. We willen het park als geheel (te beginnen bij ons plangebied) een natuurlijker uitstraling geven door het grind deels te vervangen door 'halfverharding' (gedeeltelijk laten begroeien met gras). Dat heeft een natuurlijker uitstraling (en het scheelt tijd voor het algemeen werk); de opsluitbanden rond de perken verwijderen (niet meer nodig) en de omvang van de paden verkleinen. De structuur rond het insectenmonument verandert daarmee ook; het liefst willen we het monument aanpassen of teruggeven aan de eigenaar.

We willen de compostopslag en het daarmee samenhangende vrachtverkeer (en de ruimte, het grind en de rijplaten die daarvoor nodig zijn) zoveel mogelijk terugdringen om ruimte te creëren voor een natuurlijker invulling. Er komt ruimte op de Boshoeek vrij (de compostbakken kunnen naar keuze op de Boshoeek blijven of naar het middenstuk verhuizen). De Boshoeek (het afgesloten deel) kan fors kleiner worden.

We kiezen ook voor een efficiëntere inrichting van het stuk achter de winkel: de werkplaats en het kruiwagenhok verplaatsen we, zodat ze niet meer het terrein van de Boshoeek blokkeren. Daarmee creëren we een groter stuk dat we kunnen bestemmen voor een natuurlijker invulling.

Aanvullende ideeën die niet direct met de herinrichting te maken hebben:

- We pleiten ervoor om tuingrond te laten leveren in big bags in plaats van zakken, zodat we minder plastic in omloop brengen.
- En natuurlijk willen we overstappen op zonnepanelen of zonnefolie (op het clubhuis dat een dak op het zuiden heeft) om bij te dragen aan een natuurlijker milieu.

Variant 3 - revolutionair: een groene oase met maatschappelijke functie

We bouwen voort op de vernieuwende variant, en we voegen daar een maatschappelijke functie aan toe, met het oog op de toekomst. Zodra je het park binnenkomt via de Kamerlingh Onneslaan is het groen omdat er helemaal geen grind meer is; de huidige brede grindpaden vervangen we door slingerpaadjes. Het insectenmonument verdwijnt, en in plaats daarvan maken we een echt natuurlijk monument, bijvoorbeeld een 'toren' van wilgentakken (de invulling laten we over aan het volgende groepje).

Het gebouw van de werkplaats komt niet terug – we maken van het huidige clubhuis een multifunctionele ruimte door een deel af te sluiten voor werkplaats of openbare klusruimte voor de tuinders en we houden een stuk over waar groepen van maximaal twintig mensen (algemeen werk en vergaderingen) bijeen kunnen komen. De algemene ledenvergadering (die twee keer per jaar georganiseerd wordt) vindt op een andere plek plaats. Dat betekent een effectiever gebruik van het clubhuis, minder milieubelasting doordat we geen nieuw gebouw of loods neerzetten en nog iets meer ruimte voor een nieuwe invulling. Zou de winkel ook een bestemming kunnen krijgen als buurtontmoetingsplek?

We gaan helemaal over op het composteren op eigen tuin; alleen het algemeen werk krijgt nog de mogelijkheid te composteren. We bestemmen het gehele terrein dat de Boshoeek nu is voor een natuurlijke en publieke functie. We denken daarbij aan nutstuinen (kleine tuintjes van pakweg 25 m² voor buurtbewoners), een pluktuin (een openbare tuin waar mensen kunnen komen plukken), een buurttuin (een gezamenlijk beheerd stuk groen) of een inheemse boomgaard als voorbeeldtuin. In de vrijgekomen ruimte (ook langs het moeras) willen we slingerpaadjes aanleggen waar je van alles kan ontdekken en zien. Het valt geheel buiten ons plangebied maar op termijn zouden we de middensloot ook graag meanderend zien.

De werkgroep voorterrein Klein Dantzig
Harro, Peter, Tanja en Yvonne
Mei 2018